

Književna poročila.

Spektorski Evgen: Zgodovina socialne filozofije. Zvezek II. XIX. stoletje in začetek XX. Izdala Slovenska Matica v Ljubljani. 1933. Str. VIII + 186.

Knjiga je nadaljevanje v Sl. Pravniku, l. 1933., na strani 351. do 353. prikazane knjige istega avtorja. V prvem delu, lani, je zbral 115 slik po zgodovinskem redu od antične dobe do XIX. stoletja, v drugem pa 94 slik izza XIX. stoletja do začetka XX.; delo je zaključeno. Opravičeno se klanjamo avtorjevi učenosti, ki obvlada z vsestransko izčrpnostjo in močno virtuoznostjo vso obdelano snov. Občudujemo njegov lahkotni stil, ki se kaže v drugi knjigi — za naš okus — v še sijajnejši luči kakor v prvi. — In vendar nas navdaja bojazen, da celotna knjiga po obeh delih ne doseže cilja, da bi postala splošno dostopna slika vznika in razvoja evropske socialne filozofije. Vse je — zlasti v drugem delu — tako silno zgoščeno in zbito, da se bo mogel samo tisti brez težav poglobiti v snov in jo pravilno umeti, ki se je s takim štivom že iz drugih virov do dobra seznanil. Sama po sebi se nam vsiljuje misel, da temu ni in ne more biti kriv pisatelj, ampak le gospodarska kriza, ki je velevala po gmotnih prilikah založnici čim krajši tekst. Tako je pač prišlo, da se je prostor trosil za manj važne slike (n. pr. za Henrika Heineja, str. 109, 110) v večji meri kot za važnejše (n. pr. za Friderika Lista samo 28 vrstic, str. 101, 102). Tako so dobili v slikah svoje poglavje možje, ki takega odlikovanja prav gotovo niso v večji meri zaslužili (n. pr. Welcker, Dahlmann), kot drugi, n. pr. Gumplovicz ali Petražicki, ki se omenjajo le mimogrede (na str. 115, 156, 160, drugi na str. 103, 115). Slovenska starejša generacija pravnikov, ki se je učila iz knjig ustavoznanca in socijologa Gumplovicza, bo to težko razumela. Nekaj podobnega velja za Philippovicha, potomca graničarjev, izrazitega katedrskega socialista na Dunaju, ki v tekstu nikjer ni naveden, dasi se navaja v literaturi (str. 181) eno izmed njegovih del, pa ne glavno... Nekatera poglavja so sijajno prikazana, druga medleje. Nekatero domislice so rusko-globoke in francosko-blesteče, in vendar vseskozi lahko dostopne; druge, recimo, manj: Sodim n. pr., da razen čitateljev, ki so se umstveno oblikovali ob roki »Neue Freie Presse« (Dunaj) v letih 1880—1900, ne bo zlepa kdo razumel stavka »Teorija o državi je postala formalna kakor Hanslickova teorija muzike«. Na ime glasbenega kritika Eduarda Hanslicka, velikega antagonist R. Wagnerja, se bo še kdo spomnil, o formalnosti njegove teorije muzike pa menda ne bo nihče orientiran (str. 112). Ali: »Rus Gradovskij je očital Čičerinu, da hoče Propileje in Akropolis prenesti v Tambov« (str. 123). Tu ne pomaga niti občni konverzacijski leksikon; vprašati bo treba kakšnega geografa-specijalista, če se hoče izvedeti, kaj je mišljeno. Še enkrat pa poudarjamo, da so nekatera poglavja imenitno obdelana in objektivno prikazana. To so pač tista, ki so ostala nekrajsana. Kjer je bilo treba, se je avtor potrudil, da je dal tekstu noto domačnosti, ki je v prvotnem konceptu, namenjenem Rusom, pač ni bilo. On omenja Prešernov citat na zvonu na Sv. Joštu (str. 25), Stanka Vraza in njegov »ilirizem« (III), Štromayerja (161), Cvijića (156), Žolgerja in Pitamica (168) itd. To pozornost je treba zabeležiti v pogledu na cilje, ki jih ima založnica.

Da bi se ti cilji, ki so zbog zbitosti knjige tako zelo v ozadje pomaknjeni, vendar spravili vsaj v izvestni meri v ospredje, bi založnici svetovali, naj za oba dela takoj prihodnje leto napravi in izda skupen obsežen register i po imenih navajanih avtorjev i po stvarnih izrazih. Tak register bi omogočil, da bi se Spektorskega delo mnogo več uporabljalo in izkoriščalo. Če se kdo zanima za Williama Sterna, ki je utiral pota moderni psihologiji, kje naj ga išče? V zaglavjih ali naslovih slik ni nikjer naveden, kar moramo le obžalovati; pač pa najdemo njegov citat na str. 142. Ali pa stvarni pojem »matriarhata«? Kje bi ga zaslutili? V poglavju o razcvitu naturalizma v dobi od l. 1848. do l. 1880. gotovo ne! In vendar se razpravlja baš tu o njem (str. 117) v zvezi z Bachofenovo knjigo. Smatramo za nujno potrebno, da se izda tak register, in če je res škoda, da bi ostalo delo takšnega učenjaka, kakor je Spektorski, glavnica brez obresti ...

Na račun slovenskega prevajalca gredo zopet (gl. Sl. Pr. 1933, str. 353) nove zmote: »House of commons« ni »zbornica občin« (129), ampak spodnja zbornica; »common law« ni »običajno pravo«, ampak občje pravo (130). Nič manj ne motijo razni, popolnoma nepotrebni nemščizmi kot »zadeva« (stvar), »premoženje« (imovina), zoperstaviti itd., pa še drugi. Izraz »zbornost« (str. 112) ne pove Slovincem ničesar; ruska beseda »sobornost« bi se morala razložiti po svojem smislu.

Dr. Metod Dolenc.

Dr. Gregor Wirschubski: Das polnische Strafgesetzbuch vom 11. VII. 1932 und die kriminalpolitischen Forderungen der Gegenwart. Risse-Verlag. Dresden. 1933. Str. 52.

Novi poljski kazenski zakonik z dne 11. julija 1932 je dobil obvezno moč z dnem 1. septembra istega leta istočasno s posebnim zakonom o prekrških. Preveden je v nemščino (obstajata celo dva nemška prevoda) in v francoščino. O novi poljski kazenski zakonodaji so pisali v Franciji R. Garraud, v Nemčiji Robert von Hippel, v Avstriji Gleispach, na Českoslovaškem — Raucher. Tudi poljski kriminalisti Makarewicz, Makowski, Glaser, Rappaport, Lemkin in dr. so objavili več člankov o reformi kazenske zakonodaje na Poljskem v inozemskih strokovnih časopisih.

Knjižica kriminalista Wirschubskega (Wilno) se peča z vprašanjem, ali in v koliko ustreza preosnovano poljsko kazensko pravo zahtevam moderne kriminalne politike. Avtor je navdušen pristaš ekstremne pozitivistične smeri v kazenskem pravu. On ne vidi nobene načelne razlike med zločinci in umobolnimi (str. 16) ter zanika vsak pomen občnopreventivne funkcije kazni (str. 11, 12). Na drugi strani pa je prepričan, da so v istini rojeni zločinci, — »Verbrecher aus angeborenem Hang zu Bluttaten und Gewalttätigkeiten« (49). Ni čuda torej, da je njegova sodba o novem poljskem kazenskem zakoniku, ki je zgrajen na istih temeljih kakor večina novejših kazenskih zakonikov in načrtov, v glavnem negativna: »Wir haben festgestellt, dass das polnische StGB auf dem Boden des Vergeltungsstrafrechts aufgebaut ist und lediglich Konzessionen an den Zweckgedanken im Strafrecht macht« (str. 49). Kljub očitvidni pretiranosti te kritike je delo Wirschubskega zanimivo, če ne drugače, pa že zaradi tega, ker nas informira o poteku reforme kazenskega prava na Poljskem ter opozarja na različne struje v poljski kazenskoopravni doktrini.

A. Maklecov.

Janne Xavier: Nekaj pripomb k logični metodi v pravoslovju. — V VI. zvezku Rivista internazionale di filosofia del diritto l. 1933 objavlja profesor komercialnega prava v Liègeu Xavier Janne pod gornjim naslovom zelo zanimiv članek, ki ga podajamo tu v izvlečku.

Avtor izhaja iz ugotovitve, da smo v vseh področjih našega duhovnega udejevanja vezani na dve metodi: prva izhaja iz celokupnosti opazovanih pojavov in izvaja iz njih splošno počelo (indukcija), druga pa se naslanja na to sintetično počelo in iz njega izvaja zaključke glede posameznega pojava (dedukcija). Aristotelova filozofija, srednji vek in sholastika so poudarjali predvsem dedukcijo, naravoslovne vede z R. Baconom pa indukcijo. Indukcija predpostavlja vestno in vztrajno opazovanje dejstev, da odkrijemo njih osnovni zakon, znanstvena odkritja ki so rezultat umnega in metodičnega opazovanja, ki ga zaključí ugotovitev veljavnosti nekega znanstvenega zakona.

V socialnem redu izvršuje zakonodavec isto funkcijo kakor znanstvenik, ki po podrobni analizi odkrije znanstveni zakon. Marljivo mora opazovati vse socialne pojave in odkriti one skupne in trajne znake, ki jih formulira v pisanem zakonu. Vrednost pisanega zakona je tako odvisna od veljavnosti predhodne analize zakonodavca. Navzlic temu pa tudi popolna indukcija ne posveča za večne čase veljavnosti tekstov, ker je socialno življenje po svojem bistvu dinamično.

Po raziskavanju vloge indukcije prehaja avtor na deduktivno metodo v pravu. Kakor rečeno, izhaja dedukcija iz splošnega principa in ga uporablja na posamezne primere. Gre tu predvsem za silogistično sklepanje, pri katerem je gornji stavek formuliran po znanosti ali po zakonodavcu, spodnjega pa tvori nek določen primer. Zaključek je vsebovanje spodnjega v gornjem stavku. Kakor ne sme zdravnik pri preiskovanju pácijenta zanemariti nobenega simptoma in mora zajeti neko patološko situacijo, da uporabi nanjo znanstveni princip, kot gornji stavek, tako morata tudi sodnik in odvetnik, ki sta v pravem pomenu zdravnika prava, pravilno subsumirati neko patološko pravno situacijo pod zakonito normo. Dispozitiv sodbe je sklep iz splošne pravne norme (gornjega stavka) in dejanskega stanu (spodnjega stavka). Ni težje naloge kakor pravilna ubranost v sodbi med gornjim stavkom, ki predstavlja stalrost zakonskega teksta, in doljnim stavkom, ki predstavlja spremenljivost dejanskih situacij. Tekst ostane kakor kartezijska misel neizpremenjen, dokler ga zakonodavec sam ne izpremeni; človeški socialni fakt pa je po svcmem bistvu mobilni: združiti nemobilni princip z mobilnim dejstvom pomeni skoro združitev materije in duha in odtod vse težave, na katere mora po svojem bistvu naleteti vsaka uporaba prava.

Boris Furlan.

Dr. Sajovic Rudolf: Rassegna di letteratura giuridica jugoslava, Anno 1930, Roma 1933, str. 21.

Dr. Sažovic nadaljuje v tem delu pregled vse pravne literature, ki se je v Jugoslaviji publicirala do l. 1930., tako da imamo do tega leta zbrano in sistematsko po strokah urejeno, z izbornimi vsebinskimi posnetki opremljeno pravno bibliografijo. Pravniki imamo v tem oziru gotovo prvenstvo, ker mi ni znano, da bi obstajale tudi iz drugih področij take bibliografije jugoslovanske znanstvene literature, namenjene širokim krogom neslovanskih znanstvenikov. V tem pogledu bi bilo nujno želeli, da bi to prizadevanje našlo čim prej posnemovalcev v vseh drugih

strokah naše znanosti, s čimer bi se ne pospeševali le duhovni stiki med jugoslovansko znanostjo in inozemstvom, marveč bi imelo to tudi blagodejne posledice v političnem pogledu. O bibliografskih pregledih dr. S a j o v i c a za prejšnja leta smo že poročali. Tudi pregled za l. 1930. je razdeljen po raznih pravnih granah, in sicer si sledijo I^o Pravna filozofija in metodologija, II° Zgodovina prava, III° Kongresi, IV° Zbirke zakonov, odločb in razno, V^o Civilno pravo (s pododdelki a) splošni del, b) osebno in družinsko pravo, c) stvarno pravo, d) dedno pravo, e) obligacije, VI° Trgovinsko pravo, VII° Pomorsko pravo, VIII° Industrijalno in avtorsko pravo, IX° Tiskovno pravo, X^o Delovno pravo, XI° Civilni proces in nepravdni postopek, XII° Sodna ureditev, odvetništvo in notarijat, XIII° Ustavno pravo, XIV° Administrativno pravo, XV° Cerkveno pravo, XVI° Kazensko pravo, XVII° Kazenski postopek, XVIII° Mednarodno javno pravo, XIX° Mednarodno zasebno pravo, XX° Inozemsko pravo, XXI° Primerjalno pravo, XXII° Unifikacija prava, XXIII° Revije. Kakor že omenjeno, so najvažnejša knjižna dela marljivo ekscerpirana in podana njih poglobitna vsebina, tako da se bo mogla tudi mednarodna znanost navzlic neznanju našega jezika nanje ozirati in najti v pregledu dragocena pojasnila o smereh, ki jih naša pravna znanost zasleduje. Bibliografija je izšla v Letopisu za primerjalno pravo in zakonodavne nauke, ki izhaja v Rimu.

Boris Furlan.

— **Stainof Petko: Le fonctionnaire.** Paris 1933, str. 100. Kot tretji zvezek Biblioteke Mednarodnega instituta za javno pravo, ki je bil ustanovljen l. 1927., da pospešuje proučevanje zakonodaje in javnopravnih ustanov raznih držav, je izšla pod gornjim naslovom monografija, ki jo je napisal dr. Petko Stainof, znani profesor upravnega prava na univerzi v Sofiji. Prof. Stainof zajema problem državnih uradnikov iz širokega vidika in naslanja svoje sinteze na podrobni in izčrpni analizi pozitivnopravne ureditve položaja državnopravnih nameščencev pri raznih narodih. Avtor poudarja pravilno, da sicer ni splošnega ali internacionalnega uradniškega prava (nemški »Beamtenrecht«), da pa moremo vendarle iz različnih pozitivnopravnih sistemov, katerim so državni nameščenci v raznih državah podrejeni, izluščiti neke skupne, čeprav maloštevilne elemente, ki jih srečavamo v vseh teh sistemih. Ugotovitev teh splošnih elementov, na katerih sloni uradniško pravo pri vseh narodih, je naloga, ki si jo je zadal dr. Stainof in ki jo rešuje v svojih zanimivih in jasnih izvajanjih. Važnost avtorjevih raziskavanj je v zvezi z važnostjo obravnavanega predmeta. Odkar se je država znašla v položaju, da je morala sama organizirati neka podjetja, ki naj metodično, trajno in uspešno zadostijo določenim potrebam prebivalstva, je državno uradništvo postalo nujen element javnega življenja. Položaj državnega uradništva je v raznih državah različno urejen: v nekaterih, n. pr. v Švici od leta 1927. dalje, v Nemčiji itd., sloni na ustavi in posebnem zakonu; v Franciji pa sloni — ob nedostajanju ustreznih ustavnih določb in enotnega organskega zakona — na judikaturi Državnega sveta, ki uživa veliko avtoriteto, tako da je položaj uradnikov v Franciji navzlic temu, da ni enotnih zakonskih določil, v praksi prav tako zajamčen kakor v Nemčiji, Švici itd. V državah, ki so zgodaj opustile policijski režim, kakor n. pr. Francija, Združene države Severne Amerike, Belgija itd., lahko ugotovimo, da so se z novimi režimi poverjale državne službe ljudem, ki so bili sicer dobri politiki in stran-

karji, ne pa poklicni uradniki. S stabilizacijo teh demokratskih režimov pa se je polagoma stvoril tudi stalni in poklicni kader uradništva in v Franciji, Združenih državah S. A. in drugod lahko opazamo stremljenje, odtegniti uradništvo čim bolj vplivom političnih strank. Nasprotno tendenco pa lahko opazamo v onih državah, ki so šele pred kratkim spremenile politični režim in kjer se sedaj nadomešča prejšnji, večinoma apolitični kader uradništva, s poklicnimi strankarji. Navzlic temu pojavu, ki je bil po raznih deželah različen, ugotavlja avtor, da je skoro povsod vidna smer, da se uradništvo profesionalizira in odtegne vplivom političnih strank. Po podrobni analizi tega pojava, ki ga obravnava z juridičnega in sociološkega vidika, prehaja avtor k vprašanju o definiciji pojma državnega nameščenca in na razlike med raznimi kategorijami javnih organov. Na osnovi tega ugotavlja avtor tri bistvene sestavine, na katerih sloni pojem uradnika v vseh državah, in sicer: a) javna služba, b) uvrstitev v neko hierarhijo in c) imenovanje s strani države. Nato podaja pregledno sliko o teorijah, ki različno kvalificirajo pravno bistvo vezi med državnim uradnikom in državo: ali je imenovanje in uvrstitev v državno hierarhijo pogodbeno razmerje, enostranski akt ali pa dvostranski administrativni akt? Vse te teorije obravnava avtor izčrpno in s prodorno kritiko. Zadnje poglavje je posvečeno analizi razmerja med uradnikom in delavcem ter vprašanjem novih teorij o splošnem delovnem pravu. Knjiga se odlikuje po vseskozi jasni dikciji, po konkretnosti svojih izvajanj, ki se nikoli ne izgublja v nepotrebnem abstraktnem teoretiziranju, in upoštevanju vse zadevne mednarodne znanstvene literature. Z njo je ugledni pravnik bratskega bolgarskega naroda mnogo doprinesel k razčiščenju velikih spornih vprašanj, ki se nanašajo na položaj državnega uradništva sploh in ki niso zgolj teoretsko pomembna, marveč imajo prav vidne in otipljive posledice tudi v vsakdanjem praktičnem življenju. Zaradi tega je knjiga poklicana, da vzbudi živo zanimanje vseh, ki jim je pri srcu »la chose publique«, ker jasnost v vprašanju državnega uradništva, ki je postalo bistveni del vsakega javnega organizma, more le blagodejno vplivati na razrešitev danes tako čudno zveržene in mnogokrat napačno postavljene javnopravne problematike. **Boris Furlan.**

Dr. Dolenc Metod: Teorija sodskog krivičnog postupka za Kraljevino Jugoslaviju (Sistematsko prikazanje). Beograd 1933. Založba Geca Kon. Str. 378.

Na prvi pogled se zdi, kakor da bi imeli opraviti s precej skrajšanim prevodom lani v slovenskem jeziku izdanega sistematičnega prikaza o kazenskem postopniku (Glej str. 297 Sl. Pravnika iz leta 1932.). Navidezno manjši obseg nove knjige gre pač deloma tudi na račun v celem preprostejše tiskarske opreme. Sicer kaže srbska izdaja bistveno iste vrline, ki sem jih že poudarjal pri oceni slovenske izdaje. Bilo je potrebno, da je avtor svojo knjigo prikrojil novejšemu stanju sodne prakse in zakonodaje, prav nekaterim novejšim uredbam. (§ 5).

Opuščeno je tu vsako širše primerjavanje z drugim ali celo že preteklim zakonitim stanjem iste panoge. Če poudarja avtor, da mu, žal, ni bilo mogoče ozirati se pri sestavi svojega dela na šele letos v zgodnji pomladi izišli komentar dr. M. P. Čubinskega (ista založba!), bi poudarjal, da je tudi Čubinskijev izvrstni komentar dokaj pridobil z upoštevanjem avtorjevih spisov o kazenskem formalnem pravu.

V letošnjem letu sem se uveril, da je Dolenčev sistem o kazenskem postopku dobro razumljiv pravniku začetniku, a prav tako dober je za uvajanje v prakso. Slednje velja še prav posebno glede srbske izdaje.

Dr. Pajnič Edvard.

Dr. Herrnritt Rudolf: Das Verwaltungsverfahren, systematische Darstellung auf Grund der neuen österreichischen und ausländischen Gesetzgebung. Wien 1932. Verlag Julius Springer, XVI+257 strani.

Avstrijski ustavni in upravni jurist dr. Herrnritt je tudi slovenskim juristom dobro znan. Veliko pozornost sta že pred svetovno vojno vzbujali njegovi knjigi »Nationalität und Recht« (1899) in »Die österreichische Parlamentsreform« (1907), dalje njegov jako pregledno in jasno pisani priročnik avstrijskega ustavnega prava (1909). Zanimal se je tudi za češko javnopravno literaturo in hotel v nemščino prevesti upravno-pravna dela l. 1905. umrlega slovitega češkega pravnika in nekdanjega pravosodnega ministra Pražáka. Ker je v teku let Pražáková knjiga o avstrijskem upravnem pravu dokaj zastarela, se je lotil samostojnega dela in izdal l. 1921. obsežno, 550 strani obsegajočo knjigo o osnovnih načelih upravnega prava. V tej knjigi, v kateri razmotriva o osnovnih juridičnih pojmi upravnega prava, se ne ozira le na upravno pravo v avstrijski republiki, marveč tudi na ono v tako zvanih nasledstvenih državah. Po občem naziranju se mu je dobro posrečilo izkristalizirati in opisati poedine pravne institute v Podonavju običajne javne uprave. Že l. 1925. je izdal zopet novo knjigo o avstrijskem upravnem pravu, ki jo imenuje obris pravne teorije in zakonodaje notranje uprave. Ta knjiga upošteva že novo avstrijsko zakonodajo o upravnem postopku, vendar je tej materiji odmenjenih razmeroma malo strani. Za novi avstrijski upravni postopnik so se zanimale tudi sosedne države in v razdobju petih let so njega načela brez posebnih težkoč uvedli tudi v češkoslovaški in poljski republiki in začetkom l. 1931. tudi v Jugoslaviji. Od Jadranskega in Egejskega pa do Baltiškega morja se torej upravni postopek vrši na sličen način. Ne le zakonodaje raznih držav se bavijo z ureditvijo upravnega, za državo kakor za prebivalstvo toli važnega postopka, nego tudi teoretiki javnega prava se poglobljajo v mnogoštevilne probleme modernega upravnega postopka, ki naj na eni strani omogoča državni upravi in samoupravi upoštevanje javnega interesa, na drugi strani pa štiti pravice in interese prebivalcev. Zbog tega se je Herrnritt lotil tudi znanstvene predelave upravnega postopka in izdal l. 1932. sistematski oris upravnega postopka na podlagi nove avstrijske in inozemske zakonodaje. Ozira se seveda predvsem na avstrijske zakone o upravnem postopku, vendar upošteva tudi razlike v češkoslovaških, poljskih in jugoslovanskih postopkih. Deloma primerja njih predpise tudi z nemškimi upravnimi zakoni.

Knjiga, ki bi jo moral poznati vsak temeljitejši upravni jurist tudi v Jugoslaviji, se deli v pet delov. V prvem delu razmotriva o osnovah in o stvarnem področju upravnega postopka, ter je ta del nekak uvod v pravo o upravnem postopku. Drugi del se bavi z obćim upravnim postopkom. Drugače kakor jugoslovanski zakon o obćem upravnem postopku pa avstrijski obći upravni postopnik ne ureja izvršbe upravnih odločb, in v tem drugem in najvažnejšem, polovico knjige obsegajoćem delu pisatelj razpravlja o upravnem predmetu, o osebah upravnega postopka (o upravnih oblastvih in njih stvarni in krajevni pristojnosti, o strankah in drugih

udeležencih pri upravnem postopku in o zastopanju strank), kakor tudi o občevarstvu med oblastvi in strankami, potem o ugotovitvi stanja stvari in o upravni odločbi, dalje o pravni moči upravnih odločb in njih izpremembi po službeni dolžnosti, o rednih pravnih lekkih, kakršni so predstavitve, ugovori in pritožbe, o izrednih pravnih lekkih obnove in postavitve v prejšnje stanje, o dolžnosti upravnih oblastev, da odločajo in končno še o stroških upravnega postopka. Tretji del se nanaša na materialno upravno kazensko pravo, četrti pa na upravni kazenski postopek. V Avstriji je namreč istočasno z obćim upravnim postopkom izšel poseben zakon o obćih odredbah upravnega kazenskega prava in o upravnem kazenskem postopku. Dasi v Jugoslaviji še nimamo takega zakona, bo vendar tudi ta izvajanja v Herrnrittovi knjigi naš upravni jurist s koristjo prećital in to tembolj, ker je naše dosedanje upravno kazensko pravo dokaj rudimentarno in nujno potrebuje izpopolnitve po obćih naćelih in osvetlitve raz višje stališće pravne vede.

Peti del razpravlja o upravni izvršbi, za katero velja v Avstriji poseben zakon, seznanja ćitatelja z naćeli upravne izvršbe, s pravnimi viri te izvršbe, z izvršilnimi naslovi, dalje s pristojnimi izvršilnimi oblastvi, s poedinimi vrstami upravne izvršbe glede denarnih dajatev in drugih obveznosti, z zaćasnimi odredbami, s pritožbo v izvršilnem postopku in s stroški, ki narastejo v tem postopku.

Proućavanje našega zakona o obćem upravnem postopku samo ne zadošća in tudi komentarji, naj bi bili še tako izćerpni, ne morejo pravnika v popolni meri seznaniti z duhom vsega zakona. Za tako spoznanje je treba znanstvene sistematike, ker le ona bo usposobila upravnega jurista, ki ta zakon izvaja, da ga v dvomljivih slućajih pravilno tolmaći in njega vrzeli tako izpopolni, kakor to zahteva namen v zakonu izraženih osnovnih naćel. Ravno tej nalogi je Herrnrittova knjiga v najlepši meri kos.

Ne sicer v kakšnem komentarju, pać pa v sistemu upravnega postopka pogrešam obsežnejša razglabljanja o svobodni oceni, ki se je uprava po pozitivnih predpisih v izrednem obsegu poslućuje in ki je že zavoljo izkljućitve upravnosodne poti silno važen pravni pojem, o katerem Herrnritt v svojih prejšnjih delih obširno razpravlja. Tudi sodelovanju uradnih strokovnih organov v upravnem postopku izven dokazovanja bi v sistematski knjigi o upravnem postopku smelo biti nekaj vrstic namenjenih, dasi postopnik sam nima nikakršnih predpisov o tem.

Dr. Steska.

Theodor Reik: Der unbekannte Mörder. Von der Tat zum Täter. Wien, 1932. Internationaler Psychoanalytischer Verlag. Str. 183. Cena 5.50 mark.

Senzacionalen naslov, oprema knjige krvavo-krićeća! Pisatelj je psihoanalitik, ki je spisal že mnogo večjih del (n. pr. Geständniszwang und Strafbedürfnis, Der Schrecken). Za tu naznanjeno delo pa se je dvignila po nemških dnevnikih reklama, da je kakšna epohalna knjiga ne doživljuje zlepa takšne. Delo ni nezanimivo, polno domislic, ki presenećajo, pa tudi razoćarajo. Sklicuje se n. pr. na Goetheja (str. 30.), češ da je rekel, da ne pozna zloćinstva, glede katerega bi smatral sebe za nesposobnega, da bi ga storil. In vendar so najboljši biografi tega pesniškega ženija že dokazali da on nikdar ni takšne puhlice izrekel. Kršćanski nauk o

transsubstanciaciji se v knjigi z vso vehemenco napada (str. 97., 105., 109., 115.), a brez ozira na zgodovinska dejstva se proglašajo kot idejni izvor krščanske evharistije nek kanibalistični ordal pračloveka. Nekritična je trditev, da postaja trud sodnikov, da se dokazni krog po indicijah tesno sklene, nezavestno »intelektni posel tako rekoč sportnega značaja« (str. 167.). Takih in enakih deloma pretiravajočih, deloma tendenciozno tveganih, če še tako blesteče razvijanih domislic bi mogli še precej navesti, a vse to ne bi še opravičilo, da se s knjigo tu pečamo. Da o njej sploh poročamo, temu je vzrok splošna orientacija pisatelja, znanega psihoanalitika, napram modernemu kazenskemu pravu. Psihoanalitična šola F r e u d a in njegovih učencev ni in ne bo nikoli posebna kriminalistična šola. To sama noče biti. R e i k pa gre dalje in trdi v nasprotju z drugimi psihologi in analitiki, da psihoanaliza niti ni sposobna, da bi tvorila pomoč za najdbo materialne resnice. Po obširnih, mestoma zelo zanimivih raziskovanjih o vlogi indicij psihološke narave, h katerim prišteva ordale, prisego, torturo, prehaja k razlikovanju med »materijalno« in »psihično realiteto«. Racionalističnemu naziranju, ki ocenjuje indicije samo po pravih narave in logike, stavlja v nasprotje tajno tendenco, ki vidi v indicijah predmetih »samodelujoče z močjo opremljene objekte« (str. 128.). Sodniki, izvedenci itd. podležejo skušnjavi, da vrzeli v dokazni verigi na »pameten« način izpopolnijo, kar pa ni njihova naloga; oni naj pojasnijo »resnični« dejanski položaj (str. 150.). Največja zapreka, ki brani, da pride sodnik do pravilnega spoznanja, je njegovo trdno prepričanje, da resnico že ima (str. 151.). To prepričanje pa da vpliva kot nevrotična prisilna predstava. — Pri svojih raziskovanjih prinaša R e i k mnogo primerov justičnih zmot. Za nas Slovence je posebno zanimivo, da je R e i k kot reprezentativni primer justične zmote obširno obdelal (str. 128.—138) (— ne slučaj Bratuša, o kojem v vsej knjigi ni opomina, ampak —) neko obsodbo mariborske porote iz l. 1897., ki jo je pokojni državni pravnik mariborski dr. Nemanitsch priobčil v Arh. für krim. Anthrop. und Kriminalistik, zv. VI., iz l. 1901. V glavnem je šlo tu za obsodbo oženjenega usnjarja, ki da je svojo ljubico umoril, da ga ne bi izdala zaradi požiga, na dosmrtno ječo, dočim je bil pravi morilec 16letni fant, ki bi mu ne bil nihče prisodil spolnih odnošajev do iste, več ko dvakrat starejše ženske, kamo-li umora, pa je vendar po preteku štirih let umor sam priznal, ker ga je vest preveč grizla. (Da odpade na bombastični stil poročevalca Nemanitscha nekoliko sarkastičnih opazk pod črto, to omenjamo samo zato, ker R e i k sam ni opazil, da so se pisali zapisniki v tisti kazenski stvari, kakor tedaj sploh v Mariboru, nemško, dočim bi preprosti razum zahteval tisti jezik, v katerem so priče, obtoženec itd. izpovedali.) Na podlagi analize indicijev iz tega »reprezentativnega« primera dokazuje, kako »hipertrofija« racionalistične gorečnosti ubija psihično učinkovitost v nezavestnosti počivajočih misli (str. 162.). To je pot, ki vede do »tortura spiritualis« (str. 166.). Že po tem, kar smo tu navedli, se vidi, da je R e i k v celoti svojega dela zastopnik destruktivnih tendenc. Celokupna zgradba sodobnega modernega kazenskega procesa naj pade. A kaj naj pride na njeno mesto? Tega R e i k sam ne ve, pač pa hoče vsaj nakazati s tem, da na podlagi naukov iz romana Bratje Karamazovi izjavlja, da »smo vsi krivi« (str. 163.). Na istem mestu pravi tudi še: »Dejanje kot tako, ki velja danes za integralni del kazenskega prava, dobi domnevno drugačno vrednotenje, a psihologija bo imela drugače

usmerjeno vlogo.« Kaj je s takimi domislicami pomagano obstoječemu ali bodočemu pravnemu redu? Znanstveni značaj jim moramo odreči.

Dr. Metod Dolenc.

Publikacije seminarja za zgodovino prava v srednji Evropi na pravni fakulteti Komenskega univerze v Bratislavi. Dr. Rudolf Rauscher, učenec prof. O. Balzera in K. Kadleca, profesor na vseučilišču v Bratislavi, si je pridobil v desetih letih svojega znanstvenega udejstvovanja izreden sloves po svojih študijah na polju slovanske pravne zgodovine¹ (dedno pravo, hišna in bratska skupnost, bratska adopcija, božje sodbe, delikti, justicijar, pravni viri). Povsod išče R. Rauscher tudi analogij iz jugoslovanske pravne zgodovine. V svojem seminarju je zbral že precejšno število nadebudnih mladih sil ter izdal s podporo ministrstva več seminarskih razprav.² Posebno bi opozoril na Bohumil Vobornikovo delo o kraljevi vrhovni oblasti na Češkem v dobi stanovske države s posebnim ozirom na 16. stoletje. Pisec obravnava izčrpno kraljev položaj v vojaškem, sodnem, zakonodajnem, fevdnem, finančnem, upravnem in cerkvenem pogledu. Zanimivo je opazovati paralele razvoja na Češkem in v srednjeveški srbski državi Nemanjićev. **Dr. Jos. Zontar.**

Dr. Štajgr František: Právo a skutečnosti v civilněprocesním revidním řízení. Bratislava, Právnická fakulta university Komenského, 1933. Str. 98, Din 30.

Načrt češkoslovaškega grajanskega postopnika dopušča v določbi § 508, 2. odst. tudi pobijanje činjeničnih ugotovitev prizivnega sodišča, ako je prišlo prizivno sodišče do tega, ker ni ali je zmotno uporabilo pravne predpise, ako so te v protislovju s činjeničnimi podlagami ali ako se kot činjenični zaključki protivijo načelom razumne popresoje. Ta določba, ki je posneta po § 534 ogrs. c. pr. r., je izzvala kritiko, da je precej temna in da vzbuja znatne pomisleke (Grňa v Čas. pro státní a právní vědu 1932, 155). To mesto vsestransko razjasniti, je naloga nazna-

¹ Dědické právo podle českého práva zemského. Bratislava 1922;

² O rodinném nedílu v českém a uherském právu zemském před Tripartitem. (»Bratislava«. 1. 1928, 630 sl.);

O bratrské adopci v zemském právu uherském do Verböczyova Tripartita (Sborník věd právních a státních XXVIII. 1928.);

O registru Varadinském, k dějinám božích soudů v Uhrách (»Bratislava« 1. 1929, 23 str.);

Usmrcení člověka v českém právu zemském. Bratislava 1927, 88 str.;

O hrádeži a loupeži v českém právu zemském. Bratislava. 1929, 100 str.;

Ku vzniku popravců a opravců. Lwów 1930 (Księga pamiątkowa ku czci prof. Wł. Abrahama. 11 str.);

O nálezech zemského soudu českého XVI. stol. (Sborník věd. prav. a stát. 1933, 15 str.);

O žilinském právu magdeburském německým jazykem sepsaném z roku 1378. Bratislava 1933. 69 str.

² Boh. Voborník, Královská pravomoc v Čechách v období státu stavovského se zvláštním zřetelem k 16. století. Bratislava 1931. 73. str.

Štef. Lubý, Liptavsky a Turčiansky register z roku 1391. Bratislava 1932. 96 str.

njene lepe študije dr. štajgra, ki ga poznamo kot koreferenta z bratislavskega shoda v sekciji za grajski postopek.

Razprava zasluži tem večjo pozornost tudi z naše strani, ker ne gre pisateljeva namera le za tem, da bi razmejil činjenično stran od pravne in s tem potegnil mejo, kod naj se prične revizijska dejavnost najvišjega sodišča, marveč si je pisatelj zadal nalogo, da dokaže, da nova določba češkosl. načrta ni nič drugega kakor le logični sklep dosedanjih procesualnih določb. Najprvo dokazuje, da je istinitost (ali činjenice) spoznanje izkustev, ki daje konkretni temelj za abstraktnopravno spoznanje. Zbog tega med činjenico in obsegom pravne norme (to je med abstraktno činjenično podstave) ni kvalitativnega razločka, temveč je ta zgolj kvantitativen. Prav zato pa je težko, oddeliti eno od drugega. Raziskujejo se na to vsestransko vsi razlogi, ki nudijo revizijskemu sodišču podlago za preskus činjeničnega stanja kakor protislovje s spisi, nedostatna razjasnitev pravde (— rozepře, Streitsache, v Grpp. le pravna stvar) in pomanjkljiva presoja iste. Tu je zlasti svobodna ocena dokazov tisto, kjer naj zastavi kritika dosedanjih mnenj. Zgrešena je svobodna ocena, ako se ne opira skrbno na posledke vseh dokazov. Za svobodno oceno je mesto tedaj, kadar ni neposrednih in vse drugo izključujočih dokazov, to pa kaže, da daje svobodna ocena pravilni posledek le tedaj, ako je sodnik kritično premotril vse okolnosti in se pri ocenjanju poslužil pravih načel skušenosti. Apelacijsko sodišče naj torej logično sodi. To je pravna dolžnost in to spoznanje je pravno spoznanje, zato pa sme tudi revizijsko sodišče popresoditi v tem pravcu sodbo apelacijskega sodišča. Avtor vidi potrditev svojih izvajanj v tem, da v zadnjem času tudi judikatura vprašanj, kdo je zakrivil poškodbo in o višini škode, ne smatra več za činjenični vprašanji, marveč za pravni. Vendar bo vsem njegovim izvajanjem s stališča doslej veljavnega § 272 c. pr. r. težko pritrčiti. Nadalje razmotriva, kdaj je podan revizijski razlog nepravilne pravne presoje, in kakšna bodi v vseh primerih odločba kasacijskega sodišča.

Razprava nudi polno globokih opažanj tudi za prakso po našem Grpp., ki je tudi v tem vprašanju sledil popolnoma avstr. c. pr. r. Obenem podaja lepo sliko, kako kritikujejo drugod svobodno oceno dokazov in kako si zamišljajo odpomoč proti zadevnim sodniškim pogreškom. Ne, kakor nekateri pri nas, z odpravo iste, marveč s pravno kritiko in poprejšo tudi na najvišji stopnji.

Dr. Rudolf Sajovic.

Dr. Štajgr František: Organisaće a příslušnost pracovních soudů. Bratislava. Sborník Právnické Fakulty University Komenského, 1933. Str. 71, Din 30.

Jugoslovenski obrtni zakon je ustanovil za sojenje službenih sporov posebne izbrane odbore, ne kot izključna sodišča, pač pa kot posebna poleg drugih že obstoječih. Češkoslovaški zakon št. 131/1931 je stvar glede pristojnosti mnogo bolj poenostavil in ustanovil za podobne spore posebna delovna sodišča in pa posebne, samostojne oddelke sreskih sodišč. Razprava dr. štajgra opisuje in obširno komentira ustanovitev ter organizacijo delovnih sodišč in pravna razmerja njih članov. Še prav posebno pa razčlenjuje določbe o stvarni pristojnosti teh sodišč, njih razmerje do drugih organov, krajevno pristojnost in pa odločbo o pristojnosti.

Kakor prej naznanjeno, odlikuje tudi to delo vsestransko in temeljito obravnavanje prikazanega predmeta od vseh strani.

Dr. Rudolf Sajovic.

Dr. Ogris Albin: Unifikace Finančního práva v Jugoslávii. Komi-sijska založba Orbis, Bratislava, 1933. Str. 57.

Naznanjena knjiga je tretja, ki jo je izdal bratislavski profesor dr. Rauscher v zbirki »Zprávy ústavu slovanských práv.« Za dr. Dolencem, ki je prikazal razvoj jugoslovanskega kazenskega prava, in za dr. Peričem, ki je opisal sedanje stanje jugoslovanskega grajskega prava, je podal podoben oris našega finančnega prava ljubljanski univ. prof. dr. Ogris. Razprava popisuje našo finančno zakonodajo po letu 1919. in sicer v posameznih oddelkih v letih od 1919—1923, od 1924 do 1928 ter od 1929—1932, poleg tega pa tudi zakonodaje, tičočo se finančnega gospodarstva samouprav. Drugi del razprave je posvečen opisu finančne zakonodaje koncem leta 1932. Obravnane so tu vse vrste naših javnih dajatev, predvsem seveda neposredni davki. Pisatelj pa tudi ni opustil kratkega orisa budžetnega prava Narodnega predstavnštva, zatem organizacije finančne uprave in kontrole nad finančnim gospodarstvom. Razprava, dasi obravnava bogato in pestro vsebino na majhnem prostoru in je zato silno zgoščena, prinaša vendar za inozemstvo pregledno sliko naše jugoslovanske finančne dejavnosti v letih od zedinjenja do 1932 in se zato lepo pridružuje uvodoma navedenima razpravama iz drugih panog jugoslovanskega prava.

Dr. R. S.

Staub's Kommentar zum Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuch. Ausgabe für Österreich. Manz, 1934, 1. in 2. sešitek, cena sešitku S 3.60.

Znani Staubov komentar k trgovinskemu zakoniku je pričel izhajati pravkar v tretji izdaji. Vodstvo izdaje je poverjeno doslejšnjemu prireditelju knjige za Avstrijo, univ. prof. Pisku. Prirediteljev posameznih členov zakonika pa so prevzeli poleg Piska še znani avstrijski pravniki: Robert Eartsch, Ernst Bettelheim, Artur Bondi, Heinrich Demelius, Leo Hamburger, Ernst Kretz, Artur Lenhoff, Rudolf Löbl in Rudolf Pollak. Nova izdaja je bila že zelo potrebna in bo gotovo vsem dobrodošla. Delo izhaja v sešitkih in je preračunjeno na približno 35 zvezkov. Doslej sta izšla dva, vsak po 64 strani. Cena posameznemu zvezku ali sešitku je S 3.60.

Dr. Korošec Viktor: Raub und Kaufhehe im Hethitischen Recht. Posebni odtis iz »Studi in onore di Salvatore Riccobono«. Palermo, 1932, str. 551—570.

Dr. Nedeljković Milorad: Ekonomski i pravni problem uloga na štednju. Beograd, Samozaložba, 1933, str. 71.

Lemkin Raphael: Les Actes constituant un danger général (intéressatiqué) considérés comme délits de droit des gens. Paris, 1933 Editions A. Pedone, str. 8.

Lemkin Raphael: Akte der Barbarei und des Vandalismus als delicta juris gentium. Posebni odtis iz Das internationale Anwaltsblatt, Dunaj, 1933, str. 8.

Clanki in razprave v pravniških časopisih. Arhiv, XLIV., št. 5.: Tasić Dj.: Francuska pravna misao od 1804 do 1880. Lazarević A.: O socialnom osiguranju za slučaj bolesti po nemačkom zakonodavstvu. Begović M.: Organizacija Islamske verske zajednice u Kraljevini Jugoslaviji. Popović J.: Može li se osnov za sticanje svojine dokazivati svedocima bez obzira na § 242 G. s. p.? Vlačić L.: Primetbe na bračna pravila Srpske pravoslavne crkve. Blagojević B.: Neka pitanja povodom stupanja na snagu Grpp. Čirković S.: Medjunarodno-pravne posledice

istupanja Nemačke iz Društva narodov. Jovanović A.: Povećanje važnosti domaćeg tržišta kapitala. Sagadin S.: Neke napomene na odluke Državnog saveta. — **Arhiv, XLIV, št. 6.**: Jovanović S.: Dvodomni sistem u našem Ustavu. Tasić Dj.: Francuska pravna misao od 1880 do danas. Troicki S.: Državna vlast i crkvena avtokefalija. Petrović B.: Inkriminacija apsolutno nepodobnog pokušaja u Kz. Kraljevine Jugoslavije i shvatanje ovoga de lege ferenda. Bartoš M.: Nacionalitet trgovačkih društava (povodom projekta Jugoslovenskog trgovačkog zakonika). Ćirković S.: Organizacija i pravna pitanja na XIV Skupštini Društva naroda. Petrović L.: Rastava od stola i postelje i porodična penzija (§ 147 Čz.). Stjepanović N.: Važi li još § 91 Zak. o nar. školama? Ilić A.: Da li lice, koje je postavljeno i stupilo na dužnost prvog dana u mesecu ima pravo na prinadležnosti toga meseca? — **Branik, št. 11.**: Blagojević V.: Uredba o zaštiti zemljoradnika i advokata. Subotić Dj.: Mogućnost upisa realnog suvlastništva zgrada u zemlj. knjigama. Boremović A.: Ko ima da određuje trajanje mera bezbednosti iz §§ 51 i 52 Kz? Petrović V.: Da li je izbor branioca ograničen. Knežević A.: Trgovačko i ostalo više pomoćno osoblje i pitanje njihove otpornosti po zak. o radnjama. Petrović B.: Da li je § 157 Grpp. derogirao § 624 S. g. z. u pogledu prestanka punomoćja smrću vlastodavca? — **Policija, št. 21.—24.**: Subotić D.: Prošlost i budućnost osudjenikova. Ćubinski M.: Olakšavanje i otežavanje okolnosti kod odmeravanja kazne. Arandjelović D.: O sredstvima obezbedjenja po starom i novom procesnom zakonodavstvu. Lazić D.: Krivična dela protiv javnog mira i poretka (§§ 154—166 Kz.). Uredjenje ustanove G. P. U. u Sovjetskoj Rusiji. Ivanović M.: Da li je postupak pred sreskim sudom oslabio kaznenu represaliju. Bubelj-Jarockij: Uloga statistike u državnom i društvenom životu i rad opšte državne statistike Kraljevine Jugoslavije. Stavriš-Rostuš: Opštinski službenici. Stanković N.: Može li poverilac privremeno odložiti izvršenje zabrane? Skala A.: Zavodi za vaspitanje dece i mladji maloletnici u našoj državi. Žigić V.: O banovinskim uredbama po Ustavu od 3. septembra 1931 g. Lević R.: Lombrozov tip zločinca. Djelošević B.: O pravnim lekovima u krivičnim delima. — **Pravosudje, št. 21., 22.**: Ćulinović F.: Slobodno sudijsko uverenje i dokazivanje svedocima u Grpp. Milić I.: Još o logici i matematici § 13 št. 3 Stz. Pavlović T.: Računanje roka za pobijanje pravnih dela u stečajnom postupku. Vuković M.: Prevozni ugovor. Veček E.: Primena člana 9 Ur. o posredovanju. Nedeljković N.: Rok za protivtužbu. Verona A.: Još o nadležnosti sudije pojedinca u građanskim pravnim stvarima. Petrović B.: Smisao § 37 Stz. — L' action obligue u našem privatnom pravu. Blagojević B.: Je li starina uslov da bi bilo zadruge između oca i njegovih punoletnih sinova? Gavela A.: Raspored rada, jednoobraznost i ekonomija Kp. Steinmetz I.: Društvena krađa. Rukavina B.: Zastarevanje tužbe o naknadi štete, ako je šteta postala s kakova zločinstva (§ 1489 ogz.) s obzirom na Kz. Radović J.: Istražni zatvor. Umičević D.: O uračunanju istražnog zatvora. Nikolajević R.: Funkcionisanje ekstradicije u prošloj godini. — **Pravosudje, št. 23., 24.**: Vukčević R.: Tužba po Grpp. Bušatlić H.: Sudska nadležnost u izvjesnim vakufskim sporovima. Primožić A.: Pravni učinak upisa pomorsko-trgovačkih plovnih objekata u registre brodova. Miletić R.: Ima li zadruge između oca i punoletnih sinova? Sardelić F.: Protivno stanište o nadležnosti suca pojedinca u građanskim pravnim stvarima. Rukavina B.: Dali će se i pritvor izdržan po naredjenju policijske vlasti

uračunati u izrečenu kaznu (§ 77 Kz.)? Čulinović F.: O pritvoru u postopku pred sreskim sudom. Petrović B.: Propisi medjunarodnog krivičnog prava u Jugoslovenskom krivičnom zakonodavstvu. Klarić F.: Talijansko krivično zakonodavstvo.

Razne vesti.

Osebnе vesti. Izvoljena sta bila: za člana »Kriminalbiologische Gesellschaft« (sedež v Gradcu) redni univ. prof. dr. Dolenc Metod, za člana »Société d'Histoire du Droit« (sedež v Parizu) izr. univ. prof. dr. Korošec Viktor, oba na univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani. — Za sodnike okrožnih sodišč so postavljeni: dr. Šenk Josip in dr. Rupnik Vlado (Ljubljana), Svetek Stanko, dr. Konšek Erih, Lešnik Mjloš in Kvas Ferdinand (Zagreb); za starešino sreskega sodišča Cepuder Alfonz (Marenberg), za sodnike sreskih sodišč Beljan Mihael (Novo mesto), Ašič Maks (Sevnica), Ravtner Mirko (Brežice), dr. Berlic Leon (Konjice), Pureber Emil (Ormož), Punčuh Vladimir (Sv. Lenart); za sodne pristave Černič Stanko (Metlika), Rupnik Leopold (Maribor), dr. Gruden Ludovik (Dolnja Lendava) in dr. Kijovski Rudolf (Maribor). Premeščeni so: starešina sreskega sodišča Čerček Janko v Velike Lašče, sodniki sreskih sodišč Batista Ljudevit in Orožen Franc v Ljubljano, Verlič Franc v Brežice, Černe Josip v Škofjo Loko, Slabe Franc v Mokronog in Šmalc Leopold v Radovljico. — Pri dravski finančni direkciji v Ljubljani so postavljeni za višje finančne svetnike dr. Tomšič Robert, dr. Pavlič Bogumil, Volčič Ivan in dr. Močnik Ernest, za finančnega svetnika Jurga Viktor, za finančnega višjega sekretarja Korenini Aleksander. — Odvetniško pisarno sta otvorila dr. Gaberšek Fran in dr. Grossmann Karl, oba v Ljubljani. Izvrševanju odvetništva so se odpovedali odvetniki dr. Tekavčič Fran, dr. Černe Ferdo in dr. Šturm Karel. — Umrla sta svetnik min. zunanjih poslov dr. Perne Ivan in sodnik okrožn. sod. Koršič Mirko.

Poslovanje borznega razzodišča ljubljanske borze za blago in vrednote v letu 1933. Za poslovno leto 1933 je izkazano zmanjšano število tožb: za 1685, tako da je bilo rešiti vključno s tožbami, ostalih iz prejšnjega leta (95), v celem 1551 (1456 + 95). V novo priraslih tožbah je bil tožbeni zahtevak oprt na tehnični borzni posel v 3 primerih, 1453 tožb pa je izviralo iz poslov, sklenjenih izven borze.

Od vseh tožb so bile zavrjnene radi nepristojnosti 4, s poravnavo rešenih je bilo 19, z zamudno sodbo 1292, s sodbo po završeni razpravi 44, na drug način 37, dočim počiva postopek v 139 primerih, nerešenih je ostalo 16 tožb.

Postopek je trajal v pravnih stvareh, rešenih s sodbo, od dne vložene tožbe do izrečene sodbe manj kot en mesec v 1255, nad en mesec v 100 primerih. Od pravnih, ki so trajale do enega meseca, je bilo rešenih 265 v 8 dneh, 952 v 14 dneh, 38 pa v času nad 14 dnevi do enega meseca. Pri tem je treba pripomniti, da so vzroki nad en mesec trajajočega postopka v tem, da je bilo vročanje tožb tožencem često združeno s težkočami, ker toženci niso hoteli prevzeti po pošti poslano tožbo, ali pa,